

A vajdasági magyar mezőgazdasági oktatás fejlesztésének lehetőségei

A vajdasági magyarság jelentős része kötődik valamilyen formában a mezőgazdasághoz, vagy mint termelő, vagy mint a feldolgozó iparban munkát vállaló. Az elmúlt 15 év gazdasági hanyatlásának köszönhetően a mezőgazdasági vállalkozó réteg életszínvonala jóval az átlag életszínvonal alá csökkent. Ennek ellenére továbbra sem csökken a mezőgazdasági vállalkozások száma, hanem a magyarság körében még növekszik is. Ennek elsődleges oka, a föld szeretete, másodlagos pedig, hogy nagyon kevés munkalehetőség van más ágazatokban, a mezőgazdasági termeléshez, pedig számos családban adottak az alapvető feltételek (föld, gépek, hagyományok).

Ahhoz, hogy a vajdasági magyarság a mezőgazdasági termelésből kellő képen meg tudjon élni, és az a közösség megtartó ereje legyen a mezőgazdaság erőteljes fejlesztésére van szükség. Ezt két eszközzel lehet a leghatékonyabban elérni, az egyik a tőkejuttatás a gazdák számára a másik, pedig az oktatási, képzési tevékenység, hiszen a mezőgazdaság is olyan ágazat, ahol újabbnál újabb trendek, és kutatási eredmények jelennek meg, amelyeket be kell vonni a mindennapi gyakorlati munkába.

Jelenleg Vajdaságban két mezőgazdasági iskolában van középfokú oktatás magyar nyelven, illetve most indult egy magán főiskola, ahol részben magyar nyelven tanulhatnak a diákok. Az Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Karán nincs magyar nyelvű képzés.

Az elmúlt évtizedben szerte a régióban számos magyar érdekeltségű mezőgazdasági érdekvédelmi szervezet alakult. Ezek a szervezetek természetesen képzéssel is foglalkoznak, ahogy azt a kereteik megengedik, vagy alapítványi támogatásból, vagy pedig szponzorok által. Az eddigi évek tapasztalatai megmutatták, hogy igen nagy igény van ezekre a képzésekre, mert a gazdák számára szükségesek az új információk.

Szerbiában is egyre többen beszélnek a szervezett felnőttoktatásról, aminek egyik alapvető bázisa a mezőgazdaság kell, hogy legyen. Hamarosan elfogadják a szerb felnőttoktatási törvényt is, így a mind a piaci mind a civil alapú felnőttoktatásra is megteremtődnek a jogi feltételek.

Jelen pillanatban mind az állami, mind a civil mezőgazdasági képzés ad-hoc alapon működik, ami hatványozottan igaz a magyar nyelvű képzésekre.

A projekt célja, hogy a vajdasági magyar mezőgazdasági felnőttoktatás rendszerét kidolgozza, megteremtse azokat az alapokat, amelyeket le kell helyezni, ahhoz, hogy a mezőgazdasági oktatás hatékony, gazdaságos és a jelenleg fennálló párhuzamosságokat elkerülő legyen, és így mind a magyarság fő bevételforrását, és megmaradásának alapját hosszú távú fejlesztési pályára állítsuk.

A projekt három fő munkafázisból áll, az első egy minden igényt kielégítő felmérés, ami a vajdaságban jelenleg működő mezőgazdasági oktatást minden szegmensében feltérképezi, az középfokú oktatástól a felnőttképzésen át, az egyes civil szervezetek által egyéni alapon szervezett képzésekig, tanfolyamokig. Szükség van rá, hogy a mélységekig megismerjük a mezőgazdasági oktatás minden részét, mivel egy olyan stratégiát fogunk kidolgozni, ami a későbbiek során hosszú távon meghatározza a vajdasági magyarság mezőgazdasági képzését, és ha most kellő képen alakítjuk ki, az eredményes munkát feltételez. Külön figyelmet kell szentelni a szaktanácsadási hálózatnak, mivel az vajdaságban még csak most kezdi el a működését, szintén civil alapon, és amit az oktatáshoz hasonlóan megfelelő szervezett és egységes formába kell terelni, ahhoz, hogy a belefektetett pénz eredményeket hozzon.

A felmérés második része az igények felmérése kell, hogy legyen. Nem csak azzal kell tisztában lennünk, hogy mi a helyzet a mezőgazdasági oktatásban, hanem azzal is, hogy

egyrészt a munkaadók, másrészt a munkavállalók illetve az érdekvédelmi szervezetek milyen igényekkel lépnek fel a mezőgazdasági munkapiacra. A mezőgazdaság egy állandóan változó környezet, ahol a résztvevőknek ismerniük kell minden új technológiát és újítást, ahhoz, hogy azokat be tudják vezetni gazdálkodásuk során. Ehhez állandó képzésre van szükség ami csak az igényfelmérésen alapuló stratégia kidolgozásával érhető el.

A helyzet és igényfelmérés kérdőíves és mélyinterjúvolási módszerrel történik, cél az hogy mind földrajzilag, mind az egyes mezőgazdasági alágazatok szempontjából teljesen lefedett képet kapjunk, annak érdekében, hogy a kutatásból készült helyzetfelmérő jelentés teljes mértékben adekvátan mutassa be a vajdasági mezőgazdasági oktatás jelenlegi helyzetét.

Ebből a helyzetelemzésből kiindulva készítjük el a mezőgazdasági oktatás stratégiai dokumentumát, amely a stratégia mellett az operatív programokat is tartalmazza. A stratégia elsődleges célja, hogy a lehető legmegfelelőbb irányt adjon a mezőgazdasági képzésnek, és ebből kiindulva megalkossuk az operatív programokat amelyeket több prioritási szintre osztunk fel, annak időbeli fontosságának figyelembevételével.

A stratégiát 2008 novemberében Topolyán megtartandó konferencián mutatjuk be a vajdasági magyar mezőgazdasági szereplők képviselőinek. A konferencia elsődleges célja, hogy az általunk felvázolt stratégiához a konferencián részt vevők hozzászóljanak, hozzá tegyék véleményüket, így mi az a végleges változatba be tudjuk építeni. A konferenciára meghívjuk mind a mezőgazdasági kormányzatot, mind az egyes városok, községek mezőgazdasági megbízottjait, mind a munkavállaló mind a munkaadó oldal és a civil érdekképviseleti szervezeteket is, így egy olyan erős véleményformáló erő alakul ki, amely az elfogadott stratégia létjogosultságát erősíti.

A konferenciát követően beépítjük a stratégiába illetve az operatív programokba az elhangzott javaslatokat, majd pedig publikáljuk az anyagot könyv illetve cd formájában.

A projekt utolsó lépése a stratégia bevezetése, és annak alkalmazásának megkezdése. Ehhez összefogásra van szükség az egyes szereplők részéről, de mivel széles körű egyeztetésen és párbeszédre alapuló stratégiát dolgoztunk ki a bevezetése sem ütközhet nehézségekbe.